

RIIGI TEATAJA

Nr. 49.

12. juunil 1936.

Nr. 49.

- Art. 397. Vabariigi ohvitseridekogude põhikirja muutmise ja täiendamise seadlus.
398. Riigivanema otsus nr. 406 — Tallinna linna II poeglaste keskkooli järkjärgult sulgemise, Tallinna linna poeglaste kaubanduskooli nime muutmise ja järkjärgult uue nelja-aastase õpingu haru avamise ning õppejõudude palkade riigi kanda võtmise kohta.
399. Otsus Tartu linna poolt ülalpeetavate keskkoolide õppemaksu kohta.
400. Otsus Eesti evangeeliumi-luteriusu kiriku põhimääruste muudatuse kohta. — Otsus E.E.L.K. põhimääruste muutmise kohta.
401. Põllutöökoja asutiste kokkukutsumise ja asjaajamise korra määrus.
402. Tööliskoja valimiste määrus.
403. Väljaveoks määratud värske veise-, sea- ja lambaliha kvaliteedistmestesse liigitamise ja liha ning lihasaaduste pakkimise määrus.
404. Korraldus vähemusrahvuste kultuuriomavalitsuste maksude politsei kaudu sissenõudmise kohta.
405. Valdades omavalitsusemaksude politsei kaudu sissenõudmise määrus.
406. Korraldus kodade maksude sissenõudmise kohta.
407. Teadaanne Riigilaevade immuniteedi kohta käivate mõnesuguste määruste ühtlustamise rahvusvahelise konventsiooni ja sinna juurde kuuluva protokolliga maksimahakkamise kohta.
408. Otsus taimede kaitse kohta.
409. Sundmäärus suvitajatele üüritavate elukorterite kohta Pärnus.
410. Juhtnõuad piirialade ehitamiseks Saaremaal.

397. Vabariigi ohvitseridekogude põhikirja muutmise ja täiendamise seadlus.

Antud Riigivanema poolt 29. mail 1936.

Alus: Riigikaitse rahuaegse korraldamise ja juhtimise seaduse (RT 18 — 1934) § 4.

I.

Vabariigi ohvitseridekogude põhikirja (RT 112 — 1927, 80 — 1929, 37 ja 93 — 1933) § 31 ja 61 muudetakse ja pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 31. Üldkoosoleku otsused protokollitakse ja nad astuvad jõusse kinnitamisega väeosaülemale poolt.

Juhul, kui väeosaülem ei leia võimalikuks kinnitada korralise üldkoosoleku otsust, annab ta asja uueks otsustamiseks erakorralisele üldkoosolekule.

Kinnitatud protokollist ärakiri saadetakse ohvitseridekogu juhatause poolt teadmiseks keskkogule ja kaitseringkonna ülemale kaudu diviisiülemale.

§ 61. Kogud on kohustatud esitama kaitseringkonna ülemale kaudu diviisiülemale iga kolme kuu järele aruanded kogu võlgade ja kohustuste kohta.

II.

Sama põhikirja täiendatakse § 35¹ järgmises redaktsioonis:

§ 35¹. Paragrahvides 8¹, 29 ja 33 ettenähtud juhtudel, millistel üldkoosoleku otsusevõimeliseks tunnustamiseks on nõutav poole või kahe kolmandiku kogu nimekirjas olevate tegevliikmete osavõtt, ei võeta nimekirjas olevatena arvesse tegevliikmeid:

- 1) kellele § 29 järgi osavõtt üldkoosolekust ei ole sunduslik;
- 2) kes on läkitatud väljapoole kogu asukoha garnisoni piirkonda:
 - a) hariduse täiendamiseks;
 - b) teenistusalaste kogemuste omandamiseks;
 - c) ajutiseks teenimiseks;
 - d) riigikaitsealise õpetuse instruktoriteks;
 - e) kodanikkude ametikohtade ülesannete täitmiseks.

Tallinnas, 29. mail 1936.

K. Päts

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

P. Lill

kindral-major

Kaitseminister.

398. Riigivanema otsus nr. 406.

29. mail 1936.

1. Sulgeda järk-järgult Tallinna linna II poeglaste keskkool, alates 1936/1937 kooliaastast I klassiga.

2. Muuta Tallinna linna poeglaste kaubanduskooli nimi ja võtta selle kooli nimeks Tallinna linna poeglaste kaubandus- ja kaupmeestekool, arvates 1. augustist 1936.

3. Avada järk-järgult Tallinna linna poeglaste kaubandus- ja kaupmeestekooli juures uus nelja-aastase õpinguga haru ja võtta avatava haru õppejõudude palgad riigi kanda. Õppejõudude tasude seaduses ettenähtud ulatuses, alates 1. augustist 1936.

K. Päts

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

A. Jaakson

Haridusminister.

399. Vabariigi Valitsuse otsus 27. maist 1936.

Keskkoolide seaduse (RT 47 — 1934) § 12 alusel kinnitada Tartu linna poolt ülalpeetavate keskkoolide õppemaksuks 65 krooni kooliaastas, arvates 1. augustist 1936.

Peaminister K. Päts.

Haridusminister A. Jaakson.

Riigisekretär K. Terras.

400. Vabariigi Valitsuse otsus 27. maist 1936.

Kirikute ja usuühingute seaduse (RT 107 — 1934) § 2 ja Kirikute ja usuühingute kinnitamise ja registreerimise korra määruse (RT 7 — 1935) § 1 alusel:

1) kinnitada Eesti Evangeeliumi Luteri Usu Kiriku Konsistooriumi poolt esitatud Eesti Evangeeliumi Luteri Usu Kiriku põhimääruste § 181 muudatus;

2) käesolev otsus ühes muudetud § 181 tekstiga avaldada Riigi Teatajas.

Peaminister K. Päts.

Siseminister K. Eenpalu.

Riigisekretär K. Terras.

E.E.L.K. Kirikukogu poolt 27. veebruaril 1936 vastu võetud

Otsus E.E.L.K. põhimääruste muutmise kohta.

E.E.L.K. põhimääruste § 181 (RT 43 — 1935) muudetakse ja pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 181. Kirikukohtuteks on kaks alamkohut ja üks ülemkohus. Alamate kirikukohtutest asub üks Tallinnas ja temale alluvad Piiskopi vikaarkond, välja arvatud Tartu Ülikooli kogudus, ja Põhja ning Lääne vikaarkonnad, kuna teine asub Tartus, ja temale alluvad Piiskopi vikaarkonnast Tartu Ülikooli kogudus, ning Lõuna vikaarkond; need kohtud võivad kohtuistungeid pidada ka väljaspool asukohta. Ülem Kirikukohus asub Tallinnas.

E.E.L.K. Kirikukogu abijuhataja,

Konsistooriumi abipresident (allkiri)

Peasekretär (allkiri).

401. Põllutöökoja asutiste kokkukutsumise ja asjaajamise korra määrus.

Antud Vabariigi Valitsuse poolt 29. mail 1936.

Alus: Põllutöökoja seaduse § 59 (RT 105 — 1935).

I osa.

Kohalikud põllumeeste konvendid.

1. peatükk.

Täiskogu.

§ 1. Konvendi täiskogu koosneb sama konvendi piirkonnast Põllutöökoja valimiste juhatuskirja kohaselt (RT 22 — 1936) valitud viieteistkümnest konvendiliikmest ja konvendi täiskogu poolt täiendavalt juurde valitud kolmest liikmest.

§ 2. Täiskogu võimkonda kuuluvad Põllutöökoja seaduses § 29 loetletud küsimused. Täiskogu poolt tegevusjuhtnõu andmine juhatasele (Põllutöökoja seadus RT 105 — 1935 § 29 p. 7) toimub eelarve ja tegevuskava kinnitamise otsuste kaudu, kui ka eriootsuste kaudu küsimuste kohta,

missugused juhatus esitanud konvendi täiskogule otsustamiseks. Juba vastuvõetud tegevuskavas ja eelarves ei või konvendi täiskogu ilma juhatuseta ettepanekuta muudatusi ette võtta.

§ 3. Täiskogu koosoleku kutsub kokku konvendi juhatus kas omal algatusel, kuue konvendi liikme, konvendi revisjonikomisjoni, põllutöökoja esimehe või Põllutööministri kirjalikul nõudmisel. Konvendi koosoleku kokkukutsumise avalduse esitamisel väljaspool juhatus peab olema sõnaselgelt väljendatud kokkukutsutava koosoleku päevakord. Juhatus peab sel puhul koosoleku kokku kutsuma hiljemalt kümne päeva jooksul peale vastava avalduse esitamist.

Kui konvendi juhatus ei kutsu täiskogu kokku esitatud nõudmise kohaselt, siis on Põllutööministril õigus teha korraldusi põllutöökoja esimehele täiskogu kokkukutsumiseks väljaspool juhatus, samuti on õigus põllutöökoja esimehel sel korral täiskogu kokku kutsuda.

§ 4. Kutsed täiskogu koosolekust osavõtmiseks ühes päevakorraga saadetakse konvendi liikmetele, Põllutööministeeriumile, Põllutöökojale ja kohalikule maatulunduskonsulendile vähemalt seitse päeva enne koosolekut.

§ 5. Konvendi juhatus on kohustatud võtma täiskogu koosoleku päevakorda küsimused ja ettepanekud, mis esitatud Põllutööministri, põllutöökoja esimehe, revisjonikomisjoni või vähemalt kuue konvendiliikme poolt, kui need on antud kirjalikult konvendi juhatusle vähemalt kolm päeva enne täiskogu koosolekut.

§ 6. Täiskogu koosolekul võib arutada ja teha otsuseid nende küsimuste ja ettepanekute kohta, mis on märgitud liikmetele kättesaadetud täiskogu koosoleku päevakorras ning mis esitatud täiendavalt arutamiseks § 5 määratud korras. Täiskogu võib muuta päevakorras tähendatud küsimuste järjekorda.

Päevakorda võidakse täiendada koosoleku alguses enne päevakorra vastuvõtmist kui seda pooldab konvendi liikmete enamus, kuid otsuseid nende küsimuste ja ettepanekute kohta võib teha ainult konvendi juhatus nõusolekul.

§ 7. Täiskogu koosolekuid juhatab konvendi esimees või tema asemik. Kui esimehel või tema asemikul pole võimalik juhatada täiskogu koosolekut, siis juhatab koosolekut kolmas juhatusliige. Protokollija määrab koosoleku juhataja.

§ 8. Täiskogu koosolek on otsusevõimeline, kui on koos vähemalt pooled konvendi liikmed. Koosolekust osavõtvate konvendi liikmete nimed ja arv kantakse koosoleku protokolliraamatusse. Ei ole tarvilisel arvul liikmeid kokku tulnud koosoleku avamise ajaks, siis peetakse sama päevakorraga koosolek ühe tunni pärast, mis on otsusevõimeline ilmunud liikmete arvule vaatamata, kusjuures päevakorra täiendamine võib tulla toime § 6 määratud korras.

§ 9. Konvendi täiskogu koosolekutest võivad võtta osa sõnaõigusega Põllutööministeeriumi ja põllutöökoja esindajad, kohalik maatulunduskonsulent ja teised isikud konvendi esimehe kutsel, kelle osavõtmist konvendi esimees peab tarvilikuks asjatundjatena seletuste andmiseks päevakorras olevate küsimuste arutamisel.

§ 10. Konvendi täiskogu koosolekute pidamise korra kohta kohaldatakse käesolevas määruses §§ 48—70 ettenähtud koja täiskogu koosolekute pidamise kord.

2. peatükk.

Juhatus.

§ 11. Konvendi täiskogu valib ametisse konvendi esimehe, esimehe asemiku ja ühe juhatusliikme, kes koos moodustavad konvendi juhatuse. Peale nende valib konvendi täiskogu ühe juhatusliikme kandidaadi.

§ 12. Konvendi juhatuse koosolekud kutsutakse kokku esimehe korraldusel. Juhatuse koosolekuid juhatab esimees või tema asemik.

§ 13. Juhatuse otsused protokollitakse. Protokollija määrab esimees. Protokollile kirjutavad alla kõik koosolekust osavõtnud juhatusliikmed ja protokollija.

§ 14. Juhatus on ilma eriliste volitusteta kõigi konvendi asjade üldkorraldajaks, varanduste valitsejaks ja esindajaks.

Eriti on tema ülesandeks:

- 1) konvendi täiskogu koosolekute päevakorra kindlaks määramine ja täiskogu koosolekute kokkukutsumine;
- 2) konvendi tööjõudude ametisse palkamine ja nende vabastamine;
- 3) konvendi tegevuskava, eelarve ja aruande koostamine ja esitamine konvendi täiskogule;
- 4) konvendi õiguste ja huvide kaitsmine kohtus;
- 5) konvendi liikmete ajutine tagandamine;
- 6) konvendi tegevusse puutuvate ülesannete ning küsimuste lahendamine, kuivõrd need pole arvatud täiskogu võimkonda;
- 7) täiskogu otsuste täitmine;
- 8) konvendi esindamine teiste asutiste ning isikute ees, lepingute kinnitamine ja volituste väljaandmine;
- 9) konvendi varade ning summade valitsemine ja kasutamine;
- 10) muude ülesannete täitmine, mis tema peale pandud käesoleva määrusega või täiskogu otsustega või põllutöökoja esimehe või Põllutööministri korraldustega.

3. peatükk.

Revisjonikomisjon.

§ 15. Konvendi täiskogu koosolek valib konvendi liikmete hulgast konvendi koosseisu kestuse ajaks kolmeliikmelise revisjonikomisjoni. Revisjonikomisjoni liikmetele valitakse kaks asemikku, kes revisjonikomisjoni esimehe kutsel täidavad revisjonikomisjoni liikme äraolekul või enne tähtaega ametist lahkumisel revisjonikomisjoni liikme kohuseid ja kellel on nende kohuste täitmisel kõik selle ameti õigused, kohustused ja vastutus.

§ 16. Revisjonikomisjoni esimese koosoleku, komisjoni esimehe valimiseks ja võimalikkude komisjoni ülesannete jaotamiseks komisjoni liikmete vahel, kutsub kokku konvendi juhatuse esimees hiljemalt ühe kuu jooksul peale revisjonikomisjoni valimist või ümbervalimist. Järgmised revisjonikomisjoni koosolekud kutsub kokku komisjoni esimees.

§ 17. Revisjonikomisjoni otsused kantakse komisjoni protokolliraamatusse ja kirjutatakse alla kõigi komisjoni liikmete poolt. Komisjoni otsused konvendi aastaaruannete kohta märgitakse ka aastaaruandele ja kirjutatakse alla komisjoni liikmete poolt.

§ 18. Revisjonikomisjoni ülesandeks on konvendi asjaajamise, eriti aga aastaaruannete ja eelarvete revideerimine ja konvendi juhatuse, asutiste ning tööjõudude tegevuse kontrollimine ja järelevalve selle üle, et oleks

õigel ajal ja õieti täidetud konvendi organite otsused ja et nimetatud isikute ja asutiste tegevus oleks kooskõlas maksvate seadustega, samuti ka konvendi ja konvendi tegevuse kohta maksuma pandud korraldustega.

4. peatükk.

Konvendi liikmete kohustused ja nende volituste tühistamine.

§ 19. Konvendi liikmed ei saa palka. Ka ei või konvendi liikmed olla konvendi palgalisteks töötajadeks. Kui konvendi liikmetele pannakse täiskogu koosoleku poolt mõnesuguseid eriülesandeid, mille täitmine temalt nõuab ainelist kulu, siis võib täiskogu koosolek neile konvendi liikmetele määrata eritasu nimetatud kulu ulatuses.

§ 20. Kui konvendi liikmel ei ole võimalik ilmuda konvendi juhatuse või revisjonikomisjoni koosolekule, siis peab ta sellest teatama vastava organi esimehele. Liige või tema asemik, kes puudunud kolmelt üksteisele järgnevalt juhatuse või revisjonikomisjoni koosolekult mõjuva põhjusega, loetakse vastava organi sellekohasel otsusel sellest organist tagasiastunuks.

§ 21. Kui konvendi juhatusele saab teatavaks, et konvendi liikmeks valitu enam ei vasta Põllutöökoja seaduse §§ 13, 14, 18 ja 20 ettenähtud nõuetele ja temal valimisõigust enam ei ole, siis teeb juhatus täiskogu koosolekule ettepaneku vastava liikme konvendist väljaarvamiseks ja uue asemele kutsumiseks.

Kahtluse korral võib juhatus konvendi liikmelt nõuda kirjalikke tõendusi tema valimisõiguse olemise kohta.

§ 22. Konvendi liiget, kes antud kohtu alla süüteo pärast, mille eest ähvardab valimisõiguse kaotus, võib juhatus ajutiselt kuni asja lõpliku otsustamiseni tagandada liikmekohuste täitmisest, esitades selle korralduse konvendi täiskogu koosolekule kinnitamiseks.

§ 23. Konvendi liikme väljalangemisel täiendab konvendi täiskogu koosolek valimise teel kõigi nende organite koosseisud, kuhu väljalangenud konvendi liige kuulus konvendi täiskogu valimisel.

§ 24. Konvendi esindaja-liikme tagasikutsumiseks põllutöökojast võib otsuseid teha vähemalt kümne konvendi liikme pooltolemisel. Uue esindaja-liikme valimine peab toimuma samal koosolekul.

5. peatükk.

Konvendi enese poolt valitavate liikmete valimine.

§ 25. Kohalikkudeks organisatsioonideks või asutisteks Põllutöökoja seaduse § 12 mõiste kohaselt loetakse need, kelle juhatuse asukoht põhikirja kohaselt on näidatud sama konvendi tegevuspiirkonda kuuluvaks või konvendi tegevuspiirkonna keskel või piiril asuvas linnas või alevis. Organisatsioonide ja asutiste, kelle tegevus toimub põhikirja kohaselt kogu riigi ulatuses, ei loeta kohalikkudeks.

Ühistegelisteks asutisteks tuleb lugeda kõiki ühisusi, kellel on valimisõigus Ühistegevuskaja valimistel.

Seltskondlikkudeks organisatsioonideks loetakse põllumajanduse ja hareduse edendamise sihiga tegutsevad organisatsioonid, kes ei kuulu Põllutöökoja seaduse § 12 punkt 1 all märgitud ja punkt 3 all märgitud organisatsioonide liiki.

Maanaiste organisatsioonideks loetakse need kohalikud organisatsioonid, kellel on õigus võtta osa oma keskkorralduste kaudu Kodumajanduskoja valimistest.

Tegelasteks tuleb lugeda isikuid, kes valimiste ajal olid eelnimetatud organisatsioonide või asutiste juhatuse või nõukogu või revisjonikomisjoni liikmed.

§ 26. Täiendavalt juurdevalitavate liikmete valimine toimub konvendi täiskogu koosolekul. Koosolekul esitatakse konvendi liikmete poolt kandidaadid iga organisatsiooni või asutiste liigi kohta ja esitatakse koosoleku juhatajale teadustused kandidaatidelt, et nad on nõus laskma end valida konvendi liikmeteks ja et nad ei kandideeri samasugustel valimistel teistes konventides.

§ 27. Valimisi toimetatakse konvendi täiskogu poolt esitatud kandidaatide hulgast iga organisatsiooni või asutiste grupi (Põllutöökoja seaduse § 12 p. 1—3) kohta eraldi sedelitega hääletamisel. Valituks loetakse kandidaat, kes on saanud rohkem hääli. Kui kaks kandidaati saavad võrdse arvu hääli, loetakse valituks vanem kandidaat.

§ 28. Täiendavalt juurdevalitud konvendi liikmete valimisest teatab konvendi juhatus kahe päeva jooksul Põllutööministrile ja põllutöökoja esimehele.

6. peatükk.

Konventide arvepidamine, aruandmine ja asjaajamine.

§ 29. Kõikide kohalikkude konventide arvepidamine, aruandmine ja asjaajamine toimub põllutöökoja nõukogu poolt antud juhatuskirjade kohaselt.

§ 30. Konvendid teevad kulutusi konvendi täiskogu koosoleku poolt vastuvõetud ja põllutöökoja esimehe poolt kinnitatud eelarve kohaselt.

§ 31. Kuni konvendi eelarve kinnitamiseni võib kulutusi teha eelmise aasta eelarve summa $\frac{1}{12}$ osa suuruses iga kuu kohta.

§ 32. Eelarve ja tegevusaruanne esitatakse põllutöökoja esimehele tema poolt määratud tähtaegadeks.

§ 33. Kohaliku konvendi juhatused saadavad põllutöökojale jooksvalt koja poolt kindlaks määratud vormil ja tähtaegadel kulude ja tulude aruandeid koos tõendavate dokumentidega.

§ 34. Aruannete ja eelarvete mitteõigeaegsel esitamisel on Põllutöökojal õigus sulgeda koja kaudu saadavad toetused kohalikule konvendile.

§ 35. Konvendil on õigus hankida kohapeal oma tegevuse arendamiseks tulusid, missugused jäävad täielikult konvendi käsutusse konvendi täiskogu poolt vastuvõetud eelarve kohaselt.

§ 36. Tulud, mis konvendil on läinud korda hankida peale algeelarves ettenähtud summade, kasutatakse juhatuse poolt koostatud lisaelarve korras. Nende summade saamise ja kasutamise kohta esitatakse Põllutöökojale ja konvendi täiskogu koosolekule kulude ja tulude aruanded.

§ 37. Konvendi täiskogu, revisjonikomisjoni ja konvendi juhatuse koosolekute protokollid kantakse koja juhatuse poolt saadetud protokolliraamatusse.

§ 38. Täiskogu koosolekute otsused astuvad jõusse ja neid võib võtta täitmisele, kui nende seismapanekuks ei ole tulnud korraldusi koja esimehelt kümne päeva jooksul arvates protokollil ära kirja saatmisest koja esimehele.

§ 39. Konvendi kirjavahetus valitsusasutistega toimub otseselt, kusjuures põllutöökoja esimehel on õigus kindlaks määrata kirjade liike, mille ära kirjad tulevad esitada Põllutöökojale.

II osa.

Põllutöökoda.

7. peatükk.

Põllutöökoja täiskogu.

§ 40. Täiskogu koosoleku kutsub kokku põllutöökoja juhatus kas omal algatusel, vähemalt kümne konvendi juhatuse, põllutöökoja revisjonikomisjoni või Põllutöoministri kirjalikul nõudmisel.

§ 41. Kutsed täiskogu koosolekust osavõtmiseks ühes päevakorraga saadetakse koja liikmetele kätte vähemalt neliteist päeva enne täiskogu koosolekut. Koja liikmetele kättesaadatud päevakorras võib koja juhatuse hiljem teha muudatusi ja täiendusi, missugused saadetakse koja liikmetele välja hiljemalt neli päeva enne täiskogu koosolekut.

§ 42. Koja juhatus on kohustatud võtma täiskogu koosoleku päevakorda küsimused ja ettepanekud, mis esitatud Põllutöoministri, revisjonikomisjoni või vähemalt viie konvendi juhatuse poolt, kui need on antud kirjalikult koja juhatusele vähemalt seitse päeva enne täiskogu koosolekut.

§ 43. Täiskogu koosolekul võib arutada ja teha otsuseid küsimuste ja ettepanekute kohta, mis on võetud üles koja liikmetele kättesaadatud täiskogu koosoleku päevakorras (§ 41). Täiskogu võib muuta päevakorras tähendatud küsimuste järjekorda.

Päevakorda võidakse täiendada täiskogu koosoleku alguses, kui seda pooldab koja liikmete enamus, kuid otsuseid nende ettepanekute ja küsimuste kohta saab teha ainult koja juhatuse nõusolekul.

§ 44. Täiskogu koosolekut juhatab põllutöökoja esimees või juhatuse abiesimees. Kui põllutöökoja esimehel või abiesimehel pole võimalik juhatada täiskogu koosolekut, siis juhatab koosolekut esimehe poolt selleks määratud koja juhatusliige.

§ 45. Täiskogu koosolekute kohta peetakse kvoorumiraamatut, kuhu iga täiskogu koosolekust osavõtja koja liige on kohustatud koosolekule ilmudes sisse kirjutama oma nime. Juhul, kui täiskogu koosolek kestab kauem kui üks päev, on koosolekust osavõtjad kohustatud igal järgmisel päeval koosolekule ilmudes kirjutama oma nime uuesti kvoorumiraamatusse. Täiskogu koosolekust osavõtjal koja liikmel on sõna- ja hääleõigus ainult siis, kui ta on kirjutanud oma nime kvoorumiraamatusse.

§ 46. Täiskogu koosolek on otsusevõimeline, kui on koos vähemalt pooled täiskogu liikmed.

Täiskogu koosoleku avamiseks või järgmistel päevadel koosoleku jätkamiseks tarvilik kvoorum tehakse kindlaks kvoorumiraamatu järgi. Avatud täiskogu koosolek on otsusevõimeline kuni koosolekul viibiva mõne eelmises lõikes tähendatud koja liikme poolt ei ole tõstetud üles kvoorumis küsimus.

Kvoorumis küsimuse ülestõstmise korral asub koosoleku juhataja kvoorumis kindlaks tegemisele peale arutuse all oleva päevakorra punkti kohta otsuse tegemist. Peale märguandmist kõrvalruumides viibivatele koja liikmetele teeb koosoleku juhataja kindlaks koosolekul viibivate liikmete arvu ja kvoorumis puudusel katkestab koosoleku, määrates uue kokkukutsumise aja, kuid mitte hiljem kui järgmisel päeval. Ei tule ka pärast vaheaega koosolekule tarvilikku kvoorumit, otsustab juhataja täiskogu koosoleku tööd kas lõpetada või jätkata, vaatamata koosolijate liikmete arvule.

§ 47. Täiskogu koosolekutest võtab osa sõnaõigusega Põllutöoministeeriumi esindaja, põllutöökoja direktor ja teised koja ametnikud direktori kutsel.

§ 48. Ettepanekuid täiskogu koosolekul arutusel oleva küsimuse kohta võidakse koja liikmete poolt esitada igal ajal kuni arutusel oleva küsimuse kohta läbirääkimiste lõpetamiseni. Ettepanekud tulevad esitada koosoleku juhatajale suuliselt või kirjalikult. Koosoleku juhatajal on õigus nõuda kirjalikkude ettepanekute esitamist.

§ 49. Ükski koja liige kui ka teised sõnaõigusega osavõtavad isikud ei või täiskogu koosolekul tarvitada sõna enne, kui koosoleku juhataja talle seda on andnud.

Sõna saamiseks pöörab sõnasoovija koosoleku juhataja poole, kes sõna annab sõnavõtmise järjekorras.

§ 50. Väljaspool järjekorda antakse sõna Põllutöoministeeriumi esindajale, põllutöökoja direktorile ja päevakorras oleva küsimuse ettekandjale; teistele konvendi liikmetele antakse väljaspool järjekorda sõna: 1) nende poolt tehtud ettepaneku selgitamiseks, kui sõnavõtjad on seda ilmselt võõriti mõistnud; 2) tehtud ettepaneku tagasivõtmiseks.

§ 51. Sõnaküsimaja langeb välja sõnaküsimajate nimekirjast, kui ta sõna saamise ajal ei ole koosoleku ruumis.

§ 52. Kõnelemisaeg küsimuste ettekandmiseks on piiramatu. Kõnelemisaeg küsimuse kohta seisukohtade väljendamiseks ei või kesta üle kümne minuti.

§ 53. Täiskogu koosoleku, päeva ja asjaarutamise korra kohta antakse sõna väljaspool järjekorda, kuid ainult üks kord ja mitte üle kahe minuti. Neil kordadel tehtud ettepaneku kohta antakse sõna kahele poolt ja kahele vastu, igaühele mitte üle kahe minuti.

§ 54. Asjalikuks märkuseks antakse sõna väljaspool järjekorda, kuid ainult üks kord ja mitte üle kahe minuti.

§ 55. Hääletamismotiivide kohta antakse sõna enne hääletamist, kuid ainult üks kord ja mitte üle kahe minuti.

Kinnisel hääletamisel võib saada sõna ainult teadaandeks hääletamisest mitte osavõtmise kohta.

§ 56. Isiklikes asjus antakse sõna pärast selle päevakorrapunkti lõpetamist, mille arutamise ajal avaldati niisugune sõnanõudmine. Kõnelemiseks antakse sel puhul aega kaks minutit ja ainult üks kord.

§ 57. Täiskogu koosolek võib teha kõnede lühendamise asjas järgmisi kitsendusi: lühendada kõne aega, panna kinni kõnelejate nimekirja, kusjuures soovijad ennast enam ei või üles anda või nad peavad seda tegema enne nimekirja kinnipanekut; läbirääkimisi hoopis lõpetada, ilma et üleskirjutatud kõnelejatele antaks sõna, kusjuures sõna peab saama küsimuse ettekandja. Need ettepanekud loetakse tagasilükatuks, kui üks kolmandik koosolijatest liikmetest hääletab nende vastu.

§ 58. Läbirääkimised lõpetatakse juhataja poolt, kui sõnasoovijaid enam ei ole, või täiskogu koosoleku sellekohase otsuse põhjal, või kui juhataja leiab, et küsimus on küllalt selgitatud.

Läbirääkimiste lõpetamise järele on lõppsõna saamiseks õigus küsimuse ettekandjal.

§ 59. Peale tegelikult hääletamisele asumist ei anta kellelegi sõna enne hääletamise lõppu.

§ 60. Enne hääletamist avaldab täiskogu koosoleku juhataja kõik ettepanekud, parandused ja täiendused.

§ 61. Parandused ja täiendused hääletatakse enne kui need ettepaneku osad, mille kohta need tehtud.

§ 62. Kui küsimuse ettekandja ühineb paranduse või täiendusega, siis ei panda seda parandust või täiendust eraldi hääletamisele, vaid hääletamisele tuleb terve ettepanek muudetud kujul.

Kui aga mõni koja liige nõuab lahus hääletamist, siis hääletatakse parandus § 61 korras.

§ 63. Kui ettepanekuid, parandusi ja täiendusi on mitu, siis hääletatakse kõige enne need, mille vastuvõtmine teeb teiste hääletamise tarbetuks ja selle järele need, mis erinevad algettepanekust kõige rohkem. Kui vahet ei ole, siis hääletatakse need sisseandmise järjekorras.

§ 64. Kõik küsimused otsustatakse lihthäälteenamusega, kusjuures häälte poolnemisel otsustab täiskogu koosoleku juhataja hääli.

§ 65. Hääletatakse lahtiselt või kinniselt. Kinniselt hääletatakse, kui seda nõuab vähemalt $\frac{1}{5}$ koosolijatest liikmetest. Hääletamine võib $\frac{1}{3}$ koosolijate liikmete soovil olla ka nimeline.

Nimelise hääletamise nõudmisel on eesõigus kinnise hääletamise nõudmise ees.

§ 66. Täiskogu koosoleku juhatajal on õigus kõnelejaid peatada kõneainest kõrvalekaldumise, korrariikkumise ja haavavate sõnade tarvitamise puhul, kõnelejatele ebakohaste sõnade ja ütluste eest teha märkusi, kutsuda korrale ja kahekordse hoiatuse järele võtta ära sõna.

§ 67. Täiskogu koosoleku juhatajal on õigus koosoleku edasikestmist takistavaid koja liikmeid kahekordse korralekutsumise järele panna täiskogu koosolekule ette koosolekult kõrvaldamiseks.

Üldise ärevuse korral on juhatajal õigus koosolekut katkestada või peale kahekordset katkestamist lõpetada.

§ 68. Kojas liige, kes ei ole koosoleku juhataja tegevusega rahul, võib nõuda rahulolematuse põhjuste läbivaatamist koja juhatuses, kes tarbekorral paneb asja ette täiskogu koosolekule lõplikuks otsustamiseks.

§ 69. Kui koosoleku ruumis viibivad pealtkuulajad rikuvad koosoleku korda vahelhüüetega, meeleavaldusega või muul viisil, kutsub koosoleku juhataja neid korrale. Tarvilisel korral võib juhataja neid sundida lahkuma koosoleku ruumist.

§ 70. Täiskogu koosoleku kohta peetakse protokoll, kuhu tähendatakse koosoleku pidamise aeg, koht ja päevakord, koosoleku juhataja ja protokollija nimed, koosolekule tehtud ettepanekud ja hääletamise tagajärjed. Eriarvamised kantakse protokolli nõudmise peale, kui eriaramine esitatakse koosoleku juhatajale kirjalikult. Protokollile kirjutavad alla koosoleku juhataja ja protokollija.

8. peatükk.

Põllutöökoja nõukogu, juhatus ja revisjonikomisjon.

§ 71. Kojas nõukogu koosolekud kutsutakse kokku koja esimehe korraldusel. Kirjalikud kutsed nõukogu liikmetele saadetakse välja ühes päevakorraga hiljemalt seitse päeva enne nõukogu koosolekut.

§ 72. Kojas nõukogu koosolekuid juhatab koja esimees või juhatuses abiesimees. Kui esimehel või abiesimehel pole võimalik juhata da nõukogu koosolekut, siis juhatab koosolekut esimehe poolt selleks määratud juhatusliige. Nõukogu koosolekust võtab osa sõnaõigusega koja direktor ja vastava talitise juhataja, kelle alasse puutuvaid küsimusi arutatakse.

§ 73. Koja nõukogu koosolek on otsusevõimeline, kui on koos vähemalt kuus nõukogu liiget, nende hulgas esimees või abiesimees, või üks esimehe poolt koosoleku juhatajaks määratud koja juhatusliige.

Otsused tehakse lihthäälteenamusega; häälte poolnemisel otsustab koosoleku juhataja hääl.

§ 74. Koja nõukogu võimkonda kuulub peale Põllutöökoja seaduses § 39 loetletud tegevuse: 1) täiendavate juhatuskirjade andmine põllutöökoja ja konventide asjaajamise ning arvepidamise korra kohta; 2) koja direktori, talitiste juhatajate, sekretäri ja pearaamatupidaja ametisse määramise ja ametist vabastamise otsuste tegemine.

§ 75. Koja nõukogu otsused protokollitakse. Koosoleku juhataja määrab protokollija nõukogu liikmete või koja ametnikkude hulgast. Protokollile kirjutavad alla koja esimees ja vähemalt kolm koosolekust osavõtnud nõukogu liiget ja protokollija.

§ 76. Lahkunud nõukogu liikme asemele kutsub koja esimees koosolekust osa võtma järjekorras esimese nõukogu liikme kandidaadi.

§ 77. Koja juhatus koosolekud kutsutakse kokku koja esimehe korraldusel. Juhatus koosolekuid juhatab koja esimees või juhatus abiesimees. Juhatus koosolekust võtab sõnaõigusega osa koja direktor ja vastava talitise juhataja, kelle alasse puutuvaid küsimusi arutatakse.

§ 78. Juhatus koosolek on otsusevõimeline, kui koos on vähemalt kolm juhatusliiget, nende hulgas esimees või juhatus abiesimees.

Otsused tehakse lihthäälteenamusega, häälte poolnemisel otsustab koosoleku juhataja hääl.

§ 79. Juhatus otsused protokollitakse. Koosoleku juhataja määrab protokollija juhatus liimete või koja ametnikkude hulgast. Protokollile kirjutavad alla kõik koosolekust osavõtnud juhatusliikmed ja protokollija.

§ 80. Juhatus on erilise volitusega kõigi koja asjade üldkorraldajaks, varanduste valitsejaks ja esindajaks. Eriti on tema ülesanneteks:

1) koja täiskogu koosolekute päevakorra kindlaks määramine ning koosolekute kokkukutsumise aja määramine;

2) koja direktori, talitiste juhatajate, sekretäri ja pearaamatupidaja ametisse määramise ja ametist vabastamise ettepanekute tegemine nõukogule;

3) põllutöökoja esimehe ettepanekul koja tööjõudude ametisse määramine ja ametist vabastamine alates palgamääraga 80 kr. kuus, välja arvatud käesolevas paragrahvis p. 2 ettenähtud tööjõud;

4) koja õiguste ja huvide kaitsmine kohtus;

5) üksikute juhatusliikmete ülesannete kindlaks määramine;

6) koja tegevusse puutuvate ülesannete ja küsimuste lahendamine, kui-võrd need pole arvatud koja nõukogu ja koja täiskogu koosoleku võimkonda;

7) koja täiskogu koosoleku ja koja nõukogu otsuste täitmine;

8) koja esitiste tegemine Vabariigi Valitsusele ja Riigivanemale;

9) koja esindamine teiste asutiste ning isikute ees, lepingute kinnitamine ja volituste väljaandmine;

10) koja varade ning summade valitsemine ja käsutamine;

11) muude käesoleva määrusega, nõukogu või täiskogu otsustega peale pandud ülesannete täitmine.

§ 81. Koja esimehel on õigus juhul, kui juhatus võimkonda kuuluvad asjad nõuavad kiiret lahendust ja pole võimalik kutsuda kokku juhatus koosolekut, otsustada küsimusi iseseisvalt ja neid täide lasta viia, teatades sellest järgmisel juhatus koosolekul.

Koja tööjõud, peale § 80 p.p. 2 ja 3 ettenähtute, määrab ametisse ja vabastab ametist koja esimees.

§ 82. Koja revisjonikomisjoni kokkukutsumise ja asjaajamise korra kohta kohaldatakse käesoleva määruse §§ 15, 16, 17 ja 18 ettenähtud kord konventide revisjonikomisjonide kohta, kusjuures „konvendi“ asemel tuleb lugeda „koja“.

9. peatükk.

Koja toimkonnad.

§ 83. Üksikute eriküsimuste lahendamiseks või eriülesannete täitmiseks moodustatakse tarviduse korral koja liikmetest toimkondi.

Toimkonnad võivad olla alalised või ajutised.

Alaline toimkond koosneb liikmeist, kelle ametiaeg lõpeb ühes koja selle koosseisu ametiajaga, kelle poolt on moodustatud toimkond. Ajutise toimkonna koosseisu suurus otsustatakse igakord tarviduse järgi ja liikme ametiaeg lõpeb selle eriülesande täitmisega või eriküsimuse lahendamisega, milleks moodustati toimkond.

§ 84. Toimkonna juhataja ja selle asemiku määrab toimkonna liikmete hulgast koja esimees.

Esimehe asemik täidab esimehe ülesandeid viimase äraolekul või enne tähtaega ametist lahkumisel ja temal on nende kohustuste täitmisel kõik selle ameti õigused, kohustused ja vastutus.

§ 85. Toimkonna koosolekuid peetakse tarviduse järgi. Koosolekud kutsub kokku toimkonna esimees. Toimkonna koosolek on otsusevõimeline, kui on koos üks kolmandik toimkonna liikmete arvust, kuid vähemalt kolm liiget.

Toimkonna koosolekuid juhatab toimkonna esimees, esimehe puudumisel tema asemik.

§ 86. Toimkonna koosolekutest võtavad sõnaõigusega osa koja juhatusliikmed, koja direktor, vastavate talitiste juhatajad ning direktori kutsel ka teised koja ametnikud.

Toimkonnad võivad oma koosseisu täiendada väljastpoolt kutsutud liikmetega juhatause nõusolekul, kuid mitte üle viie liikme võrra. Toimkonnad võivad nõuandjateks kutsuda ka asjatundjaid väljastpoolt, kes osa võtavad sõnaõigusega toimkonna koosolekutest.

§ 87. Toimkonna otsused tehakse lihthäälteenamusega. Häälte poolnemisel otsustab koosoleku juhataja hääl.

§ 88. Toimkonna otsused protokollitakse.

Protokollile kirjutavad alla koosoleku juhataja ja protokolliaja.

§ 89. Toimkonna otsuste esitamine sünnib: 1) ajutiste toimkondade puhul koja esimehele; 2) alaliste toimkondade puhul koja juhatajale.

10. peatükk.

Koja liikmete kohustused ja nende volituste tühistamine.

§ 90. Koja liikmed ei saa palka. Ka ei või koja liikmed olla koja palgalisteks ametnikkudeks.

Kui koja liige valitakse täiskogu koosoleku poolt mõnda toimkonda, kus tuleb kestvalt tegutseda pikemat aega, või kui tema peale pannakse mõnesugused teised eriülesanded, mille täitmine temalt nõuab ainelist või aja kulu, siis võib koja täiskogu koosolek koja liikmele määrata eritasu.

§ 91. Koja liikmetele, kelle elukoht väljaspool Tallinna, võib täiskogu koosolek nende ametisõitudega seotud kulude katteks määrata tasu. Samuti võib koja liikmetele tasuda kulud, mis tekivad koja liikmel komandeerimise puhul, kui komandeerimine on toimunud koja juhatusel poolt ja kui komandeeritav on andnud aru oma komandeerimise tulemustest.

§ 92. Kui koja liikmel ei ole võimalik ilmuda koja juhatusel, nõukogu, revisjonikomisjoni või toimekondade koosolekule, siis peab ta sellest teatama vastava organi esimehele. Liige või tema asemik, kes puudunud kolmelt üksteisele järgnevalt koosolekult mõjuva põhjusega, loetakse vastava organi sellekohasel otsusel sellest organist tagasiastunuks.

§ 93. Kui koja juhatusel saab teatavaks, et konventide poolt valitud koja liikmed on langenud välja või ajutiselt tagandatud konventide koosseisust, või tagasi kutsutud koja esindajaliikme kohalt, siis loetakse vatsav liige juhatusel otsusega väljalangenuks koja täiskogu liikmete kui ka koja täiskogu poolt valitud organite koosseisust, millest teatatakse vastava organi järgnevalt koosolekul, kelle koosseisust koja liige lahkunuks loeti.

Koja liikme väljalangemisel täiendatakse järgmise täiskogu või nõukogu koosoleku poolt valimise teel kõigi nende koja organite koosseisud, kuhu väljalangenud liige kuulus.

Kuulus väljalangenud koja liige juhatusel koosseisu, siis teatatakse sellest Põllutööministrile. Vastava juhatusliikme koha täitmine sünnib sel puhul Põllutöökoja seaduse § 40 ja § 41 korras.

11. peatükk.

Koja direktor ja asjaajamine.

§ 94. Koja organite otsuste ja koja ülesannete täitmiseks ning koja asjaajamiseks määratakse ametisse koja direktor, talitiste juhatajad, koja eriteadlased, maa- ja teised konsulendid ning muud tarvilikud tööhõud.

Põllutöökoja tööhõud võivad olla teises kohas teenistuses, pidada ärilisi ettevõtteid või olla äriliste ettevõtete juhtivates organites ainult neid ametisse määrava organi või isiku loal.

§ 95. Koja juhatusel otsuseid teostab koja direktor, kui otsuses eneses ei ole määratud teisiti, peale selle juhivad direktor kogu koja tööd ja vastutab koja asjaajamise eest.

§ 96. Koja esindajaid asutistesse määrab koja nõukogu, esindajad alalistesse komisjonidesse väljaspool koda määrab koja juhatus; teistel juhitudel toimub määramine koja esimehe või direktori poolt.

§ 97. Koja kirjavahetus toimub koja nurgatambiga ja koja nimel. Korraldava sisuga väljaminevad kirjad ja väljaantavad dokumendid varustatakse koja juhatusel esimehe või koja direktori ja koja vastava ametniku allkirjaga.

§ 98. Eelarves lubatud, samuti juhatusel eritsusega korraldatud kulude väljamaksmine toimub koja direktori korraldusel. Koja rahalised arved kinnitatakse koja direktori allkirjaga.

12. peatükk.

Koja arvepidamine ja aruandmine.

§ 99. Koja majandusaasta arvatakse 1. aprillist kuni järgmise kalendri-aasta 31. märtsini.

§ 100. Koja nõukogu seab kokku aruande möödunud aasta ja eelarve eeloleva aasta kohta ja esitab need, peale revisjonikomisjoni poolt läbivaata-

mist, juhatuse kaudu täiskogu koosolekule vastuvõtmiseks. Eelarve ja aruanne esitatakse hiljemalt alanud eelarveaasta 1. juuliks.

Aruanne peab sisaldama:

- 1) ülevaate põllumajanduse seisukorrast;
- 2) ülevaate koja tegevusest;
- 3) kohalikkude konventide tegevusaruande;
- 4) andmeid koja sissetulekute ja väljaminekute ning varanduste seisule.

§ 101. Peale vastuvõtmist põllutöökoja täiskogu poolt tulevad põllutöökoja eelarve ja aruanne esitada hiljemalt kahe nädala jooksul Põllutööministri-
rile ja läbivaatamiseks Riigikontrollile. Eelarved ja aruanded peavad olema nõnda koostatud, et oleks võimalik jälgida riigi poolt põllumajanduse edendamiseks määratud summade kasutamist.

§ 102. Eelarve esialgse kava, eriti riigilt põllumajanduse edendamiseks nõutavate toetussummade osas, peab koja juhatus seadma kokku ja esitama Põllutööministeeriumile hiljemalt 15. septembriks.

§ 103. Ühes eelarvega määrab koja täiskogu koosolek kindlaks järgmisel majanduseaastal koja heaks võetava lisakinnisvara maksunormi ja võimalikud maksnikkude liikide maksust vabastamised. Maksunorm ja maksust vabastamised esitatakse koja juhatuse poolt iga aasta hiljemalt 15. septembriks kinnitamiseks Vabariigi Valitsusele Põllutööministri kaudu.

§ 104. Peale eelarve vastuvõtmist täiskogu koosoleku poolt ja selle kinnitamist Riigivanema poolt loetakse eelarves ettenähtud krediidid avatuks.

§ 105. Kulusid võib koda teha ainult kinnitatud eelarve piirides. Koja juhatusel on õigus teha ülekandeid üksikute eelarve osade vahel, kui selgub, et mõnes osas jääb krediiti üle ja teises tuleb puudus. Vastavad muudatused eelarves hakkavad maksma peale selle, kui krediitide ülekandmise kohta on saadud nõusolek Põllutööministrilt.

§ 106. Kui tekib tarvidus teha eelarvest suuremaid kulusid, siis tuleb nõutada selleks tarvilik krediit lisaelarvetega. Koja nõukogul on õigus esitada lisaelarvet riigilt rohkem saadud toetussummade ja rohkem laekunud teiste tulude peale, kui see oli ette nähtud algeelarves. Lisaelarved esitatakse kinnitamiseks Riigivanemale Põllutööministri kaudu. Kui toetus on määratud Põllutööministeeriumi poolt, kinnitab lisaelarve Põllutööminister. Lisaelarved esitatakse samal ajal läbivaatamiseks Riigikontrollile.

Eelmise lõike kohaselt koostatud lisaelarved kantakse ette järgneval täiskogu koosolekul aruande korras.

§ 107. Kuni aasta-eelarve kinnitamiseni võib koja juhatus teha kulusid eelmise aasta eelarve piirides, arvates eelmise aasta eelarve summast $\frac{1}{12}$ iga kuu kohta.

13. peatükk.

Kohalikkude põllumeeste konventide koostöö organiseerimine.

§ 108. Põllumajandusliku nõuandetöö korralduse huvides ja muude kohaliste tähtsusega ühiste küsimuste arutamiseks on põllutöökoja juhatusel õigus korraldada konventide juhatuste nõupidamisi maakondlikus ulatuses ja ka mitme maakonna kohta ühiselt.

§ 109. Konventide juhatuste ühistel nõupidamistel koosoleku juhataja määratakse põllutöökoja esimehe poolt koja nõukogu või juhatuse liikmete seast. Koosoleku juhataja määrab koosoleku protokollija. Koosoleku protokollid ja materjalid esitab koosoleku juhataja koja esimehele.

14. peatükk.

Põllutöökoja ja teiste põllumajanduse alal teotsevate organisatsioonide vahекord.

§ 110. Põllumajanduse alal teotsevatele organisatsioonidele ja isikutele põllumajanduse edendamiseks vajalist riiklikku abiandmist Põllutöökoja seaduse § 48 p.p. 3, 4 ja 5 nimetatud summadest teostatakse Põllutöökoja kaudu.

§ 111. Toetust võib anda tööjõudude ametisse palkamiseks ja nendele sõidu- ning päevarahade maksmiseks, loomade tõumaterjali ja viljade sordimaterjalide muretsemiseks, kirjanduse soetamiseks ja väljaandmiseks, põllumajanduse edendamiseks, tarvilikkude õppe- ja katse- ning kaitsevahendite muretsemiseks, samuti ka majanduslikeks kuludeks. Toetuse andmine toimub rahas või natuuras. Toetuse andmise, samuti ka antava toetuse suuruse ja toetuse andmise viisi ja tingimused määrab kinnitatud eelarve piirides koja juhatus.

§ 112. Koja juhatus võib otsustada põllumajanduse edendamise alal teotsevatele organisatsioonidele või isikutele tööjõudude palkamiseks rahalist toetust mitte anda, vaid selle asemel komandeerida nende juurde ja anda nende käsutusse oma ametnikke.

§ 113. Jätab toetusesaaja täitmata toetuse andmisel üles seatud tingimused, siis lõpetatakse temale toetuse andmine. Toetuse andmise lõpetamise ja ametniku ärakutsumise otsustab koja juhatus. Nimetatud juhatus otsus, kui toetus oli teatud isikule või organisatsioonile nähtud ette eelarves, tuleb esitada järgmisele täiskogu koosolekule kinnitamiseks.

§ 114. Isikud või organisatsioonid, kes soovivad saada toetust, esitavad sellekohase sooviavalduse ühes oma järgmise aasta eelarvega ning tarviliste seletustega 15. augustiks ning oma eelmise aasta tegevuse rahalise aruande 1. maiks koja juhatusse.

15. peatükk.

Koja vahекord riigi- ja omavalitsusasutistega.

§ 115. Esitised Riigivanemale ja Vabariigi Valitsusele teeb koda Põllutööministri kaudu, esitised üksikutele ministeeriumidele ja teistele riigi- ja omavalitsusasutistele teeb koda vahetult. Samuti on koda oma tegevuses otseses läbikäimises üksikute ministeeriumidega ja teiste riigi- ja omavalitsusasutistega.

§ 116. Tekivad koja ja valitsusasutise vahel lahkarvamised selles, kelle kompetentsi ühe või teise ülesande lahendamine kuulub, siis otsustab küsimuse Põllutööminister.

§ 117. Käesolev määrus hakkab maksuma avaldamisega.

Peaminister K. Päts.

Põllutööminister N. Talts.

Riigisekretär K. Terras.

402. Tööliskoja valimiste määrus.

Antud Vabariigi Valitsuse poolt 3. juunil 1936.

Alus: Tööliskoja seaduse (RT 40 — 1936) § 10.

§ 1. Tööliskoja valimised kuulutab välja Tööliskoja juhatus hiljemalt kolm kuud enne valimiste esimest päeva, kusjuures posti teel häälte andmise päevadeks on kaks päeva enne isikliku valimiste esimest päeva. Esimesed valimised kuulutab välja Sotsiaalminister.

Valimiste esimeseks päevaks käesoleva määruse mõttes loetakse isiklikult häälte andmise esimest päeva.

§ 2. Tööliskoja valimisi toimetab Tööliskoja juhatus.

§ 3. Tööstuslikes käitistes, mis asutatud vähemalt kolmeks kuuks ja kus töö vähemalt kakskümmend viis töolist ning kus ei ole valitud töölisnõukogu või töölisvanemat, peavad käitise juhatajad kokku kutsuma käitise tööliste üldkoosoleku valijameeste valimiseks hiljemalt kaks kuud enne välja kuulutatud Tööliskoja esimest valimispäeva.

Koosolekut juhatab käitise juhataja või ta asemik kuni koosoleku juhataja valimiseni ja lahkub pärast seda koosolekult.

Koosoleku kõik protokollitakse koosolijate seast valitud protokollija poolt.

§ 4. Üldkoosolek on otsusevõimeline, kui on koos vähemalt kakskümmend viis protsenti töolistest. Kui töölisi on kokku tulnud vähemal arvil, jäävad valijasmehed valimata.

Valijasmehi valitakse Tööliskoja seaduse § 10 ettenähtud arvil kinnisel hääletusel.

Valituks loetakse koosolijate poolt ülesseatud valijasmeeeste kandidaatidest kõige rohkem hääli saanud. Ühesuguse häältearvu juures otsustab liisk.

§ 5. Valijasmeeeste valimise protokollist saadetakse üks ära kiri Tööliskoja juhatajale teadmiseks. Ära kiri peab õigeks tunnustatud olema koosoleku juhataja ja protokollija poolt.

Protokolli saatekirjas tuleb ära märkida valijasmeeeste täieline aadress.

§ 6. Valijasmeeeste valimiste peale võib kaevata vastava jaoskonna tööinspektorile kolme päeva jooksul valimiste päevast arvates. Tööinspektori otsus on lõplik. Kui tööinspektor tühistab valimised, järgnevad uued valimised tööinspektori poolt määratud tähtajal.

§ 7. Tööliskoja liikmete valimiseks võivad esitada kandidaate kõik töölisvanemad, töölisnõukogu liikmed ja valijasmehed.

§ 8. Kandidaadid esitatakse kirjalikult Tööliskoja juhatajale hiljemalt üks kuu enne valimiste esimest päeva.

Esituskirjal peab olema kandidaadi nimi, perekonnanimi, vanus, tööstusliku käitise nimetus, kus kandidaat töötab, kui kaua ta seal töötanud ja kandidaadi allkiri, et ta on nõus kandideerima.

Kõik andmed ja kandidaadi kui ka kandidaadi esitaja allkirja tunnustab õigeks kohalik omavalitsus, lisades juurde allkirja ja andmete õigekstunnustamisele ka märkuse, et kandidaat on valimisõiguslik kohaliku omavalitsuse valimistel.

§ 9. Iga töölisvanem, töölisnõukogu liige ja valijasmees võib esitada kuni kolm kandidaati. Töölisnõukogu liikmed, töölisvanemad või valijasmehed võivad esitada ühiselt ka mitu kandidaati koos, kuid viimaste arv ei tohi olla suurem kui kolmekordne esitajate arv.

Kandidaatideks võib esitada ainult Tööliskoja seaduse § 11 ettenähtud tööstustöölisi.

§ 10. Kui kandidaatide esituskiri ei vasta käesoleva määruse eeskirjadele, teatab sellest Tööliskoja juhatus kandidaatide esituskirja esitajale või, kui neid on rohkem, siis esimesele allakirjutajale, kel on õigus parandusi teha nelja päeva jooksul.

Esituskirjas, kus ülemmäärast rohkem kandidaate, jäetakse arvestamata viimased liigesed kandidaadid esituskirja lõpust.

Kui kandidaatide esitajad ei ole antud tähtajal parandusi teinud, või kui parandused ei ole küllaldased, tühistab Tööliskoja juhatus käesoleva määruse eeskirjadele mitte-vastavalt ülesseatud kandidaadid.

§ 11. Kõigist õigel ajal käesolevas määruses ettenähtud korras esitatud kandidaatidest koostab Tööliskoja juhatus perekonnanimede tähestikulises järjekorras kandidaatide nimekirja.

§ 12. Valimised toimuvad kahel päeval.

Igal töölisvanemal, töölisnõukogu liikmel ja valijasmehel on valimistel üks hääl.

§ 13. Tööliskoja juhatus koostab valijate nimekirja temale saadetud valijasmeeeste valimise protokollide ja tööinspektorite poolt saadetud töölisnõukogu liikmete ja töölisvanemate nimekirjade järgi.

Kõigile valijaile saadab Tööliskoja juhatus teatise tema valijate nimekirja võtmise kohta, kandidaatide nimekirja ja kaks eriti valimiste tarvis valmistatud ümbriku hiljemalt üks nädal enne valimiste esimest päeva kätte.

§ 14. Valija kriipsutab alla temale kättesaadetud kandidaatide nimekirjas kuni kolmekümnele nimele.

§ 15. Hääle võib valija ära anda isiklikult või posti teel. Valimissedeli paneb valija eelmises (14) paragrahvis tähendatud allakriipsutustega temale kättesaadetud väiksemasse ümbriku ja kleebib ümbriku kinni. Sellele ümbrikule ei tohi valija teha mingeid märkusi ega panna sinna muid pabereid peale valimissedeli.

§ 16. Kinnikleebitud ümbriku paneb valija, kes soovib valida posti teel, talle kättesaadetud suuremasse ümbriku, lisades sinna teatise tema võtmise kohta valijate nimekirja, ja annab selle tähtkirjana postiasutisse.

Posti teel saadud hääled loetakse antuks õigel ajal, kui ümbrik, milles valimissedel saadetud, kannab lähtekoha postiasutise templi kahest valimiste esimesele päevale eelnevast kuupäevast.

§ 17. Isiklik häälte äraandmine toimub ühel valimispäeval kella 9—20 Tööliskoja juhatusel või tema poolt häälte vastuvõtmiseks määratud juhatusliikmetele.

§ 18. Isiklikult äraantud ümbriku laseb ümbriku vastuvõtja valija nähes selleks määratud ja kinnipitseeritud kasti, märkides ühtlasi valijate nimekirjas, et valija on hääle ära andnud.

Posti teel saadud ümbrikud avab Tööliskoja juhatus pärast valimiste lõppu ja märgib valijate nimekirjas, kes valijaist hääletanud. Ümbrikusse paigutatud vähemad ümbrikud laseb juhatus avamatult eelmises lõikes nimetatud valimiskasti.

Kui valija on saatnud hääle posti teel ja enne ümbriku avamist hääletanud ka isiklikult, jäetakse posti teel saadetud hääl arvestamata ja väiksem ümbrik avamata. Samuti jäetakse avamata suuremad ümbrikud, mis ei

vasta käesoleva määruse nõuetele ning väiksemad ümbrikud, kui suurema ümbriku avamisel ei selgu, kes valija olnud.

§ 19. Kui valimiskasti on lastud kõik ümbrikud, avatakse kast ja loetakse ära ümbrikud ilma neid avamata.

Ümbrikud, mis ei vasta käesoleva määruse eeskirjade nõuetele või millel on mingisuguseid märkusi, mis lasevad otsustada, kes valija olnud, kõrvaldatakse. Teised ümbrikud avatakse ja asutakse häälte lugemisele.

§ 20. Hääletussedelid loetakse maksvusetuks:

- 1) kui neil on märgitud üle kolmekümne kandidaadi;
- 2) kui nad kannavad valija allkirja või muid märkusi ja
- 3) kui neist ei selgu, missuguste kandidaatide poolt valija hääletanud.

§ 21. Kolmkümmend kõige rohkem hääli saanud kandidaati loetakse valituks Tööliskoja liikmeiks. Häälte arvu poolest järgnevad viisteist kandidaati loetakse Tööliskoja liikmekandidaatideks saadud häälte järjekorras.

Kui mõned kandidaadid on saanud ühepalju hääli, võtab Tööliskoja juhatus liisku, kes saab Tööliskoja liikmeks ja kes jääb liikmekandidaadiks. Ka Tööliskoja liikme kandidaatide järjekorra määrab liisk ühepalju hääli saanute vahel.

§ 22. Ümbrikkude lugemise, nende avamise, valimissedelite lugemise, ümbrikkude kui ka valimissedelite maksvusetuks tunnustamise, samuti ka valimiste tagajärgede kohta tehtud otsuste üle koostatakse protokoll, kuhu alla kirjutab Tööliskoja juhatus.

§ 23. Tööliskoja juhatuse otsustele valimiste tagajärgede kokkuvõtmise asjus võivad valijad esitada kaebuse ühe nädala jooksul Sotsiaalministrile valimise tagajärgede kokkuvõtmise päevast arvates. Kaebus esitatakse Sotsiaalministri nimele Tööliskoja juhatuse kaudu.

§ 24. Pärast kaebuse tähtaja möödumist või esitatud kaebuste tagajärgeta jätmist koostab Tööliskoja juhatus valitud Tööliskoja liikmete ja viieteistkümne kõige rohkem hääli saanud Tööliskoja liikmekandidaatide nimekirja ja avaldab selle Riigi Teataja Lisas saadud häältearvu järjekorras.

§ 25. Kõik käesolevas määruuses ettenähtud avaldised, mis esitatakse kirjalikult, loetakse õigel ajal esitatuiks kui nad kannavad lähtekoha postiasutise templi avaldise esitamiseks ettenähtud päevadest.

§ 26. Sotsiaalministril on õigus anda lähemaid juhtnööre Tööliskoja valimiste teostamiseks.

§ 27. Esimestel Tööliskoja valimistel on kõik Tööliskoja juhatuse ülesanded ja kohused Sotsiaalministri poolt nimetatud Tööliskoja valimiste komiteel.

§ 28. Käesolev määrus hakkab maksma avaldamisega.

Peaminister K. P ä t s.

Sotsiaalminister O. K a s k.

Riigisekretär K. T e r r a s.

403. Väljaveoks määratud värske veise-, sea- ja lambaliha kvaliteediasstmetesse liigitamise ja liha ning lihasaaduste pakkimise määrus.

Antud Põllutööministri poolt 3. juunil 1936.

Alus: Liha ja lihasaaduste väljaveo määrase § 3 (RT 33 — 1936).

1. peatükk.

Värske veise-, sea- ja lambaliha liigitamine kvaliteediasstmetesse.

§ 1. Värske veise-, sea- ja lambaliha liigitatakse kvaliteediasstmetesse järgmise liigitustabeli alusel:

Tapetud veised.

1. Pullid ja härjad:

- I. Lihakaal üle 250 kg, vanusega kuni 4 a., täie lihaga, neerud ja liha väliselt üleni kaetud paksu ja valge kuni kollakas-valge rasvakihiga.
- II. „ „ 250 „ vanusega üle 4 aasta, liha ja rasvakiht samane kui eelmistel.
- III. „ kuni 250 „ vanusega kuni 4 a., liha ja rasv samane kui eelmistel.
- IV. Lihakaal ja vanus mitmesugune, täie lihaga, rasvakiht kollakas ja õhem kui eelmistel.
- V. Lihakaal ja vanus mitmesugune, lahjad.

2. Lehmad:

- I. Lihakaal üle 160 kg, vanusega kuni 3 a., täie lihaga, neerud ja liha väliselt kaetud paksu valge kuni kollakas-valge rasvakihiga.
- II. „ „ 160 „ vanusega 3—6 aastani, täie lihaga, neerud ja liha väliselt kaetud paksu, kuid kollasema rasvaga kui eelmisel.
- III. „ „ 160 „ vanusega üle 6 aasta, täie lihaga, neerud ja liha väliselt kaetud eelmistest õhema ja kollasema rasvakihiga.
- IV. Lihakaal ja vanus mitmesugune, liha kõhnem ja kollasema rasvakihiga kui eelmistel.
- V. Lihakaal ja vanus mitmesugune, lahjad.

3. Mullikad:

- I. Lihakaal kuni 200 kg, täie lihaga, neerud ja liha väliselt kaetud paksu ja valge rasvakihiga.
- II. „ „ 200 „ täie lihaga, rasvakiht õhem kui eelmistel.
- III. „ „ 200 „ lahjad.

4. Vasikad:

- I. Lihakaal üle 40 kg, vanusega kuni 3 kuud, nuumatud, liha valge, neerud kaetud paksu valge rasvakihiga.
- II. „ kuni 40 „ } vanus, liha ja rasvakiht samasugune kui eelmistel.
- III. „ „ 30 „ }

Tapetud sead.

- I. Lihakaal kuni 15 kg, pörsad vanusega 1—2½ kuud.
- II. „ „ 60 „ noored sead, täie ja tiheda lihaga.
- III. „ 60—110 „ lihasead, tiheda lihaga, peki paksus seljal mitte üle 5 sm, sisemine rasv tihe ja valge.
- IV. „ üle 110 „ pekisead, liha samasugune kui eelmistel, peki paksus seljal üle 5 sm.

Tapetud lambad.

- I. Lihakaal 10—14 kg, rammusad talled.
- II. „ 14—18 „ vanusega kuni 18 kuud, täiesti terved, täie lihaga, proportsionaalse kehaehitusega, neerud ja väliselt selg kaetud keskmises paksuses valge rasvakihiga.
- III. „ 18—20 „ vanus, kehaehitus, liha ja rasva kord samasugune kui eelmistel.
- IV. „ 20—25 „ vanusega kuni 2 aastat, kehaehitus, liha ja rasva kord samasugune kui eelmistel.
- V. „ mitmesugune, mitmesuguses vanuses, keskmised, kõhnad, kui ka rasvalambad.

2. peatükk.

Liha ja lihasaaduste pakkimine.

§ 2. Liha ja lihasaadusi on lubatud pakkida ainult sellekohases tapamaja või tööstuse juures asuvas eriruumis. Ruum olgu küllaldase suurusega, valge, puhas, veekindla põrandaga, hea ventilatsiooniga, vaba kärbestest. Selles ruumis on keelatud suitsetada ja hoida muid kõrvalisi asju ja aineid. Pakkimise ruumis või selle läheduses peab olema abinõu käte pesemiseks.

§ 3. Isikud, kes tegelevad pakkimise juures, peavad kandma puhas valget rüüd. Keelatud on pakkida inimestel, kes põevad nakkushaigusi, samuti kelle kätel on sidemeis või lahtiseid vigastusi või haavu.

§ 4. Pakkimist ei või alata ega ka pakendit sulgeda enne kui seda lubab kontroll-loomaarst. Pakkimise juures peab viibima kaubasaatja või selle esindaja (usaldusmees), kelle kohuseks on valvata, et liha ja lihasaaduste väljaveo seadused ja määrused ning kontroll-loomaarsti nõudmised täidetakse täpselt.

§ 5. Väljaveoks määratud värske veise-, sea- ja lambaliha peab olema mahutatud rippuv asjus sellekohase sisseseadega varustatud vaguneisse või laeva või olema pakitud puhtatesse, tugevatesse, hõõveldatud laudadest valmistatud ja vesihalli õlivärviga väljast- ja seestpoolt värvitud puukastidesse. Sarnaseid kaste on lubatud tarvitada korduvalt. Ühekordseks tarvitamiseks on lubatud värvimata, kuid puhtad, uutest hõõveldamata laudadest valmistatud kastid. Ühesuguse kauba juures peavad olema ühesugused kastid.

1. Värske veiseliha väljaveo kastid võivad olla kas tihedad või 3 sm laiuste külje-, otsa-, põhja- ja kaanelaudade vaheliste vahedega. Laudade paksus peab olema vähemalt 2,5 sm.

Kastide mõõdud on: pikkus — 200 sm,
 laius — 93 „
 kõrgus — 66 „

2. Värske lambaliha väljaveo kastid peavad oma ehituselt ja värvilt vastama punkt 1 nõuetele. Nende kastide mõõdud on:

pikkus — 130 sm,
laius — 93 „
kõrgus — 66 „

3. Värske sealiha väljaveoks võib tarvitada mõlemaid käesoleva paragrahvi p. 1 ja 2 nimetatud kaste.

§ 6. Tapetud kodulindude (hanede, partide, kanade ja kalkunite), suitsetatud liha ja muude lihasaaduste pakkimiseks lubatakse tarvitada puh-tatest, tervetest ja vastupidavatest laudadest valmistatud kaste, mille otsa-lauad peavad olema hõõveldatud ja põhi ning kaas koosnema kumbki 4 lauast.

§ 7. Soolatud liha, välja arvatud peekon, siseelundeid (maksad, neerud, keeled j.n.e.) ja toidurasva lubatakse välja vedada ainult puhtates, veekindlates tünnides. Toidurasva lubatakse välja vedada ka pergamendis või põites, kastidesse pakitult.

§ 8. Värske kui ka suitsetatud liha peab olema kastides igast küljest ümbritsetud vähemalt kahekordse pergamendiga. Kui pakkimiseks tarvi-tatakse ka hõõvlilaaste (puu vill), lubatakse pergamenti tarvitada ühekordselt. Värske lambaliha transpordil olgu lammaste kaelad eriti veel kaetud mitme-kordse pergamendiga.

Tapetud kodulindude pakkimisel lubatakse tarvitada ühekordset per-gamenti, kusjuures iga üksik lind kui ka linu pea peab olema pakitud perga-menti veel eraldi.

§ 9. Väljaveoks määratud liha ja lihasaaduste pakenditel peab olema märgitud eksporteerija kaubamärk ja saadetise sihtkoht.

§ 10. Käesoleva määruse maksmahakkamisega kaotab maksvuse Lihaloomade, liha ja lihasaaduste väljaveo kontrolli teostamise määrus (RT 82 — 1932) ja selle määruse alusel antud juhtnõõrid (RT 48 — 1933).

§ 11. Käesolev määrus hakkab maksma avaldamisega Riigi Teatajas.

Põllutööminister N. Talts.

Loomatervishoiu osakonna direktor K. Lind.

404. Siseministri korraldus vähemusrahvuste kultuuromavalit-suste maksude politsei kaudu sissenõudmise kohta.

Alus: Administratiiv-sissenõudmise seaduse § 4 (RT 29 — 1936) teine lõige.

§ 1. Vähemusrahvuste kultuuromavalitsuste maksude sissenõudmist väljaspool linnade administratiivpiire toimetab politsei.

§ 2. Käesolev korraldus hakkab maksma 1. juulil 1936.

Tallinnas, 3. juunil 1936.

Siseminister K. Eenpalu.

Omavalitsuste osakonna direktor E. Dolf.

405. Valdades omavalitsusemaksude politsei kaudu sissenõudmise määrus.

Antud Siseministri poolt 3. juunil 1936.

Alus: Administratiiv-sissenõudmise seaduse § 4 (RT 29 — 1936) esimene lõige.

§ 1. Kõigi omavalitsusemaksude sissenõudmine valdades toimub kuni 1. oktoobrini 1936 politsei kaudu.

§ 2. Kuni 1. oktoobrini 1936 valdades politsei poolt alustatud omavalitsusemaksude administratiiv-sissenõudmise toimetused viiakse lõpule viimase poolt.

§ 3. Käesolev määrus hakkab maksma 1. juulil 1936.

Tallinnas, 3. juunil 1936.

Siseminister K. Eenpalu.

Omavalitsuste osakonna direktor E. Dolf.

406. Siseministri korraldus kodade maksude sissenõudmise kohta.

Alus: Administratiiv-sissenõudmise seaduse § 4 (RT 29 — 1936) teine lõige.

§ 1. Kodade maksude sissenõudmist toimetab politsei, välja arvatud omavalitsuste maksudega seoses olevad maksud, millised alates 1. oktoobrist 1936 nõutakse sisse vastavate omavalitsuste kaudu.

§ 2. Kuni 1. oktoobrini 1936 politsei poolt alustatud administratiiv-sissenõudmiste toimetused viiakse lõpule viimase poolt.

§ 3. Käesolev korraldus hakkab maksma 1. juulil 1936.

Tallinnas, 3. juunil 1936.

Siseminister K. Eenpalu.

Omavalitsuste osakonna direktor E. Dolf.

407. Välisministeeriumi teadaanne.

Välisministeerium teatab, et 8. jaanuaril 1936 deponeeriti Belgia Välisministeeriumis 10. aprillil 1926 Brüsselis allakirjutatud Riigilaevade immuni-teedi kohta käivate mõnesuguste määruste ühtlustamise rahvusvahelise kon-ventsiooni (RT 91 — 1928) ja 24. mail 1934 Brüsselis allakirjutatud sama konventsiooni lisaprotokolli (RT 96 — 1935) ratifikatsioonikiri.

Konventsioon ja protokoll jõustuvad vastavalt konventsiooni artikli 12 eeskirjadele üks aasta pärast ratifikatsioonikirja deponeerimise protokolli koostamist, see on 8. jaanuaril 1937.

Tallinnas, 2. juunil 1936.

Välisministri k.t. Joh. Müller.

408. Looduskaitse nõukogu otsus taimede kaitstes 11. maist 1936.

Kinnitatud Riigisekretäri poolt 12. mail 1936.

Looduskaitse seaduse § 6 p. 6 (RT 106 — 1935) põhjal Looduskaitse nõukogu otsustas:

1. Võtta looduskaitse registrisse Järvamaal Ambla vallas Rava algkooli krundil nr. A-1 ja sealsamas riigi päralt oleval Rava metsaülema krundil nr. A-24 kõik neil maa-aladel asuvad tammed, mille ümbermõõt rinna kõrgusel 75 sm või rohkem, kusjuures nende tammede maharaiumine, nende igasugune vigastamine ja kahjustamine on keelatud.

2. Võtta looduskaitse registrisse üle riigi ükskõik kus ja kelle päralt oleval maa-alal nad leiduvad, järgmised taimed:

1. Püramidaalne akakapsas (*Ajuga pyramidalis* L.).
2. Mägi-kilbirohi (*Alyssum montanum* L.).
3. Koerkäpp (*Anacamptis pyramidalis* (L.) Rich.).
4. Pikalehine tolmpes (*Cephalanthera longifolia* Fritsch.).
5. Punane tolmpes (*Cephalanthera rubra* Rich.).
6. Mägi-kadakaer (*Cerastium alpinum* L.).
7. Taani merisalat (*Cochlearia danica* L.).
8. Pisikäpp (*Epipogium aphyllum* Sw.).
9. Rand-ogaputk (*Eryngium maritimum* L.).
10. Lõhnav kõraamat (*Gymnadenia odoratissima* (L.) Rich.).
11. Luuderohi, eefeu (*Hedera helix* L.).
12. Kobarpes (*Ligularia sibirica* (L.) Cass.).
13. Arukäpp (*Orchis morio* L.).
14. Leedrilehine käpp (*Orchis sambucinus* L.).
15. Mägi-lipphernes (*Oxytropis campestris* (L.) DC.).
16. Vill-tulikas (*Ranunculus lanuginosus* L.).
17. Mustakas sepsikas (*Schoenus nigricans* L.).
18. Pihkane põisrohi (*Silene viscosa* Pers.).
19. Tuhkpihlakas (*Sorbus salicifolia* Hedl.).
20. Jugapuu (*Taxus baccata* L.).

Nende taimede kogumine, lõikamine või raiumine, asjatu hävitamine ning igasugune meelega kahjustamine on keelatud, välja arvatud juhud, mis olenevad karjatamisest, heinaniitmisest või teissugusest põllu- või metsamajanduslikust kasutamisest.

3. Võtta looduskaitse registrisse üle riigi ükskõik kus ja kelle päralt oleval maa-alal nad leiduvad, järgmised taimed:

1. Väikseõiene kuremõök (*Gladiolus imbricatus* L.).
2. Sinine võhumõök (*Iris sibirica* L.).
3. Näsiniiin (*Daphne mezereum* L.).
4. Vareskold (*Lycopodium complanatum* L.).

Nende taimede müük ja nendega kauplemine on igal pool keelatud.

Riigiparkide valitsuse direktor P. P ä t s.

Sekretär A. Suur.

409. Sundmäärus suvitajatele üüritavate elukorterite kohta Pärnu linnas.

Vastu võetud Pärnu linnavolikogult 24. aprillil 1936 Linnaseaduse § 108 p. 18 põhjal ja kinnitatud Siseministri resolutsiooniga 22. maist 1936.

§ 1. Korteripidajad, kes suvitushooajal 15. maist kuni 15. augustini annavad üürile ruume hooajal Pärnusse asuvaile isikuile, s.o. suvitajaile,

on kohustatud registreerima üüritavaid ruume linnavalitsuses 15. juuniks 1936 ja alates 1937 aastast igal aastal hiljemalt 1. maiks, andes andmeid üüritavate tubade arvu, nende põrandapinna suuruse, magamisasemete arvu ning üürihinna alam- ja ülemmäärade kohta.

§ 2. Käesoleva määruse § 1 tähendatud korteripidajad on kohustatud teatama linnavalitsusele, registreeritud ruumide — 15. maist kuni 15. augustini igakordsest üürimisest hiljemalt üürimisele järgneval päeval ja igast vabanemisest sellele järgneval päeval, andes andmeid üüritud või vabanenud ruumide ja magamisasemete arvu kohta.

§ 3. Linnavalitsusel on õigus toimetada registreeritud ruumide ülevaastust ja arvata neid kõlblikkuse suhtes I, II või III järku kuuluvaks.

§ 4. Käesoleva sundmääruse mittetäitjad karistatakse Kriminaalseadustiku alusel.

§ 5. Käesolev sundmäärus astub jõusse kaks nädalat pärast selle avaldamist Riigi Teatajas.

Pärnus, 28. mail 1936.

Linnapea H. Soo.

Linnasekretär K. Rumvolt.

410. Juhtnöörid piiriaedade ehitamiseks Saaremaal.

Vastu võetud Saaremaa ajutiselt maavalitsuselt 16. aprillil 1936 ja kinnitatud Siseministrilt 28. mail 1936.

Alus: Saaremaa piiriaedade seaduse (RT 99 — 1935) § 6.

§ 1. Piiriaedu võib ehitada kivist, puust, okastraadist ja segamaterjalist.

§ 2. Rahuldavaks loetakse kiviaiad, kui nad 1 m kõrged on ja nii laotud, et loomad aiast üle ei roni.

§ 3. Puust aiad peavad olema:

a) plankaed — 1,20 m kõrge;

b) püst puuaed — 1,20 m kõrge;

c) lattaed (vesiloodis) 4 latiga — 1,50 m kõrge;

d) lattaed (diagonaal-asend) — 1,35 m kõrge.

§ 4. Traataiad peavad olema 3 okastraadiga 1,20 m kõrged, postid küllalt tugevad ja nende vahe mitte rohkem kui 4 m ning traat korralikult pingutatud.

§ 5. Segaaiad: a) traataed kivialusega; b) traataed puualusega; c) traataed mullast valliga ja traadi-lati segaaed peavad olema vähemalt 1,20 m kõrged. Vahe okastraatide ja okastraadi ning aluse vahel ei tohi ületada 0,35 m ja postide vahe 4 m.

§ 6. Kui maade piiril asetseb klassitee ja piiriäärseid maid alaliselt karjatamiseks ei kasutata, ning kui klassitee ühtlasi on karjatee, siis võivad maaomanikud Saaremaa piiriaedade seaduses § 4 ettenähtud aiad teha 2 traadiga, kusjuures postide kaugus üksteisest ei või ületada 5 meetrit ning maantee kraavi kaldal olevad aiad 1 traadiga.

§ 7. Käesolevad juhtnöörid hakkavad maksma 15 päeva pärast Riigi Teatajas avaldamist.

Esimees (allkiri).

Sekretär (allkiri).